

Kristianstad växer – en stad i balans

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR KRISTIANSTAD STAD

Antagen av Kommunfullmäktige 2009-06-09

Stadsbyggnadskontoret
Kristianstads kommun

Kristianstad växer

Den fördjupade översiktsplanen för Kristianstad stad utgör en samlad bild av vad kommunen har för mål med den långsiktiga utvecklingen. Planen ska ge praktisk vägledning i strategiska beslut för plan – och byggfrågor.

Arbetet med översiktsplanen har skett i nära samarbete med byggnadsnämndens politiker. Kommunledningen har dessutom lagt grunden till planen genom synpunkter på programarbetet efterhand samt genom den tidigare dialogen i programmet ”Kristianstad växer” under 2004.

Staden ska enligt kommunens vision växa med närmare 10.000 invånare på en 20-årsperiod. Detta innebär att bostadsbyggandet måste upp på en fördubblad nivå jämfört med de senaste åren. Närmare 300 bostäder per år måste tillkomma och detta innebär att den planlagda marken för bostäder måste fördubblas jämfört med dagsläget. Förtätning av staden måste ske för att rätt kunna utnyttja service och minimera klimatpåfrestningen. Staden är omgiven av värdefull åkermark och denna kan också sparas vid mer förtätning. Nya bostadsområden är framförallt utlagda med avsikt att ge möjligheter till kollektivtrafik.

Stora ytor är planerade för handelsändamål både i Hammarshusområdet och Härlöv. Omfattande investeringar i vägar blir nödvändiga för att rätt kunna utnyttja dessa områden. Handelsstaden Kristianstad betonas i översiktsplanen.

För att ge möjlighet till breddning av nytt företagande är också betydande ytor planerade för verksamheter. Framtida utvecklingsområden för staden i detta avseende bör finnas söderut. En utbyggd E22 ger härvid möjligheter.

Börje Emilsson

Byggnadsnämndens ordförande

ORGANISATION

Arbetet med att ta fram en kommunövergripande översiktsplan sker på uppdrag av Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen. Byggnadsnämnden har ansvar för den formella politiska processen och gav 2003 Stadsbyggnadskontoret uppdraget att leda och samordna arbetet. Översiktsplanearbetet inleddes med att program upprättades för orterna Åhus, Önnestad och Yngsjö och nu har en fördjupad översiktsplan för staden Kristianstad tagits fram.

Arbetsgrupp: Planeringsarkitekterna Kristina Mohlin, Dan Janéus, Marie Nilsson Shehata och Daniela D Krizanec samt byggnadsantikvarie Klara Johansson, Stadsbyggnadskontoret

Miljökonsekvensbeskrivningen är gjord av Ramböll Sverige AB, Malmö, februari 2008. Inför utställningsskedet i november 2008 har MKB:n bearbetats och reviderats av Stadsbyggnadskontoret.

Referensgrupp: representanter från Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen, Socialförvaltningen, Räddningstjänsten, Kommunledningskontoret (Turistavd, Mark- och exploateringsavd, Näringslivsavd, folkhälsostateg, utvecklingsstrateg, kommundirektör), Barn- och utbildningsförvaltningen, Omsorgsförvaltningen, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Biosfärkontoret, Stadsbyggnadskontoret, C4 Teknik, C4 Energi, Regionmuseet Kristianstad och AB Kristianstadsbyggen.

Politisk referensgrupp: Börje Emilsson (c), Bengt Albinsson (s), Leif Larsson (s), Gösta Richardsson (fp) och Lennart Malmgren (m).

Styrgrupp: Kommunstyrelsens arbetsutskott och presidierna i Byggnadsnämnden, Tekniska nämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Projektledning: stadsarkitekt Ylva Pershaf och planeringsarkitekt Daniela D Krizanec, Stadsbyggnadskontoret.

2008-11-12
Dnr PLAN 01-0034

Inledning

Sammanfattning	8
Vad är Fördjupad översiktsplan?	9

Förutsättningar

KOMMUNALA VISIONER OCH MÅL	12
Kristianstad vision - Kokbok	12
Lokala miljömål	13
Kommunens klimatstrategi	13

STADENS UTVECKLING	14
Arvet från Christian IV	14
Växande stad	15
Ny infrastruktur	15
Industriområden i förändring	16
Handelsstaden	16
Den gröna staden	16

SÄRSKILDA HÄNSYN	17
Biosfärområde Kristianstads Vattenrike	17
Riksintresse för naturvård, Helgeåns nedre lopp	17
Förordnanden enligt 7 kap MB	19
Riksintresse för naturvård, Mosslanda	19
Riksintresse för kulturmiljövård, Kristianstad	19
Riksintresse för kulturmiljövård, Vä kyrkby	21
Riksintresse för kulturmiljövård, Araslövs farmer	23
Kommunens naturvårdsplan & kulturmiljöprogram	23
Riksintresse för totalförsvaret, Rinkaby skjutfält	23
Riksintresse järnväg	23
Riksintresse vägar, E 22, rv 19 och 21	23
Grundvattenresurs	24
Areella näringar	24

BEFOLKNINGENS HÄLSA	26
Folkhälsomål	26
Prioriterade grupper för att skapa jämlikhet i hälsa	26

MILJÖ- OCH RISKFAKTORER	28
Översvämningsrisk	28
Verksamheter med risker för omgivningen	32

Störande verksamheter	33
Föreodnad mark	35
Skyddsområden för grundvattentäkt	35
Djurhållning	36
Trafikbuller	36
Miljö kvalitetsnormer för utomhusluft	36
Radon	37
Elektromagnetiska fält	37

LEDNINGSNÄT OCH GRUNDLÄGGNING	38
Grundläggningsförhållanden	38
Vatten och avlopp	38
Fjärrvärme	39

Kristianstad år 2025

FEM STADSBYGGNADSMÅL	42
Staden som regionalt centrum	42
Den täta och blandade staden	44
Den energi- och resurseffektiva staden	46
Den vackra staden	47
Staden och vattenriket i symbios	48
Stadsbyggnadsmålen ger riktlinjer för utveckling	49

ATTRAKTIVT BOENDE	52
Attraktivt att bo i Kristianstad	52
Nya områden för bostäder	52
Utformning av boendemiljöer	55
Bostäder i relation till Vattenriket	57

GOD SERVICE	58
God service i hela staden	58
Servicebehovet förändras	60
Lokalisering av service	60

GRÖN STAD I VATTENRIKET	62
Grönstrukturen har många funktioner	62
Att kunna uppleva grönska i vardagen	62
Naturvärden och biologisk mångfald	63
Kulturella och estetiska värden	63
Tekniska funktioner	63
Gröna platser för spontana möten, lek och idrott	64

Förslag till utvecklad grönstruktur	66
-------------------------------------	----

MÅNGFALD AV VERKSAMHETER	70
Attraktiva verksamhetsområden	70
Nya områden för verksamheter	70
Kristianstad Högskola och Krinova Science park	75
Besöksnäring och marknadsföring	75

HANDELSSTADEN	76
Kristianstad som handelsstad	76
Nya områden för handel	77
Lokalisering av handel	79
Dagligvaruhandel	79

INFRASTRUKTUR	80
Regional infrastruktur	80
Kollektivtrafik	82
Staden entréer	84
Gång- och cykelvägnät	84
Trafiksäkerhet	86
Utveckling av stadens vägnät	86
Nya viktiga väglänkar	86

SÄRSKILT OMRÅDE: SÖDER	90
-------------------------------	-----------

SÄRSKILT OMRÅDE: NÄSBY	92
-------------------------------	-----------

SÄRSKILT OMRÅDE: HAMMAR - MÖLLEBACKEN	95
--	-----------

SÄRSKILT OMRÅDE: SKÅNES VIBY - HAMMARSLUND	96
---	-----------

SÄRSKILT OMRÅDE: NORRA ÅSUM	100
------------------------------------	------------

SÄRSKILT OMRÅDE: VÄ - TALLDALEN	102
--	------------

SÄRSKILT OMRÅDE: ÖLLSJÖ	104
--------------------------------	------------

SÄRSKILT OMRÅDE: HÄRLÖV	106
--------------------------------	------------

SÄRSKILT OMRÅDE: VILAN	109
-------------------------------	------------

SÄRSKILT OMRÅDE: CENTRALA STADEN	112
---	------------

Konsekvenser

NOLLALTERNATIVET	126
-------------------------	------------

SOCIALA KONSEKVENSER	128
Sammanfattning	128
Folkhälsomål 1	129
Folkhälsomål 2	130
Folkhälsomål 5	132
Folkhälsomål 9	134

EKONOMISKA KONSEKVENSER	138
Kommunala utbyggnadskostnader	138
Attraktivt för boende?	140
Attraktivt för företag?	142

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	144
Miljöbedömning	144
Konsekvenser	145
Miljö kvalitetsmål	149
Betydande miljöpåverkan	157
Uppföljning och övervakning	157
Bilaga 1 Beräkning av koldioxidutsläpp från ett av förslagens bostadsområden	158
Bilaga 2 Utdrag ur PBL och MB	160
Bilaga 3 Särskild sammanställning	162

LÄNSSTYRELSENS GRANSKNINGSYTTRANDE	166
---	------------

BILDER	168
---------------	------------

1

Inledning

Sammanfattning

Vad är fördjupad översiktsplan?

VISIONER

RIKTLINJER

UNDERLAG

FÖRUTSÄTTNINGAR

FÖRSÄGELSE
STRATEGI FÖR FÖRTID

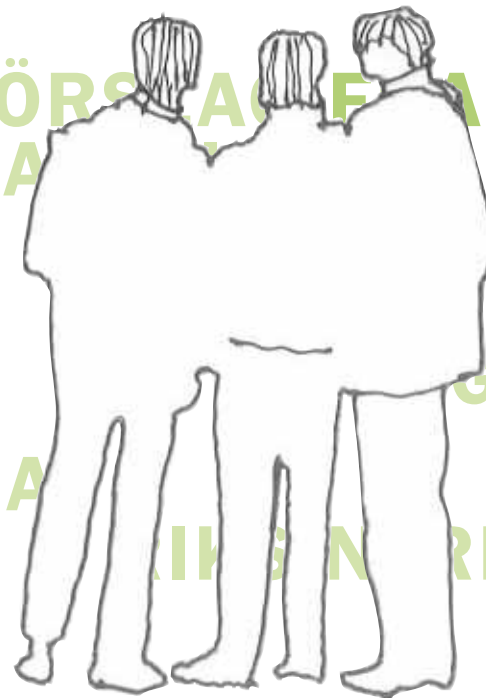
ATTRAKTIVITET

BOSTÄDER
HANDEL

VÄXTA
GRÖNSKA

UTMANINGAR

INRIKTNING
RESSE

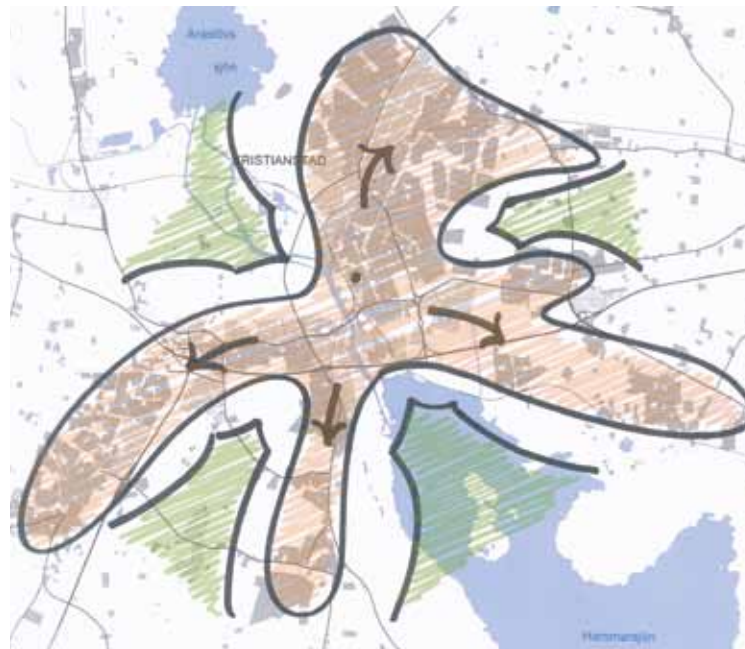

SAMMANFATTNING

Planens huvuddrag

Kristianstad ska växa. Tillväxten ska ske på ett balanserat sätt i en avvägning mellan kvalitet och kvantitet. Geografin och landskapet gör att staden har vuxit utifrån en stark stadskärna och vidare ut längs med fyra ben. Ny bebyggelse ska tillkomma längs med dessa ben, som även ska utgöra starka kollektivtrafikstråk. Omkringliggande landskap är av största vikt för upplevelsen av staden och dess identitet. Stadsbebyggelsen och det öppna landskapet är nära sammanflätat. Staden ska bli tätare för att undvika onödig stadsutbredning, spara det omkringliggande landskapet och för att minska avstånden mellan stadens målpunkter och därigenom bli resurseffektivare. Förtätning ska ske utan att den sammantagna ytan av parker och öppna platser minskar. Istället kan det vara lämpligt att växa på höjden i vissa centrala lägen.

Genom stadens funktioner och platser ska vattnet framhävas främst kring kanalstråket och årummet, Helge å. Centralt i

Stadens fyra ben som ska förtätas och utgöra starka kollektivtrafikstråk. Det öppna landskapet når långt in i stadsbebyggelsen.

staden finns platser som idag på dess läge är väldigt attraktiva och som har stora potentialer att utvecklas mot en mer blandad och tät stad, t ex nordöstra Vilan och bangårdsområdet.

Där inget annat anges gäller pågående markanvändning.

Från övergripande visioner till fem stadsbyggnads-mål

För Kristianstad kommun finns ett antal uppsatta visioner och mål som är styrande för kommunens utveckling. Till denna fördjupade översiktsplan har följande visioner och mål bedömts vara av betydelse för den fysiska mark- och vattenplaneringen; ”Kokboken”, ”Miljömålen” och ”Klimatstrategin”. Dessutom pågår en diskussion om att målet för kommunens befolkningstillväxt bör ligga på 90 000 invånare för att säkerställa och gynna den kommunala och kommersiella servicen.

Med dessa frågor som ett övergripande paraply anger översiktsplanen fem specifika stadsbyggnads-mål som ska vara vägledande vid planering, lovgivning, utbyggnad och underhåll av staden:

- Staden som regionalt centrum
- Den täta och blandade staden
- Den energi- och resurseffektiva staden
- Den vackra staden
- Staden och vattenriket i symbios

Planens syfte

Syftet med denna fördjupade översiktsplan är att

- Skapa en tvärspektoriell inriktning för den fysiska utvecklingen i staden och visa vilka konsekvenser det får för samhället.
- Medverka till att den fysiska planeringen utvecklas i riktning mot kommunfullmäktiges vision.
- Skapa långsiktigt god hushållning av mark – och vattenresurserna.
- Ge vägledning vid detaljplanearbete och vid bygglovshantering.

VAD ÄR FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN?

Översiktsplanen är kommunens viktigaste och mest långsiktiga instrument vad gäller användningen av mark- och vattenområden samt hur den bebyggda miljön ska utvecklas och bevaras. Den ska vara strategisk och formulera mål och visioner som berör hela kommunens verksamhet och ge praktiskt vägledning för beslut i konkreta plan- och byggfrågor.

Kommunen ansvarar för att det finns en aktuell översiktsplan för hela kommunens yta. Det är även möjligt att arbeta med ett mindre avgränsat område, d v s fördjupad översiktsplan.

Målet med arbetet med översiktsplanen är att nå en politiskt framtagen strategi som är brett förankrad hos kommunens alla förvaltningar och allmänhet.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande och garanterar därför inte genomförande. Däremot är processen kring översiktlig planering ständigt pågående, tidshorisonten är hela tiden 10-15 år framåt. Det innebär att utvecklingen med ny kunskap, nya behov och önskemål skapar en dynamisk översiktsplan, d v s en ständigt levande diskussion om framtiden. Själva planen i sig ska ses som en viljeinriktning, ett avstamp, för kommunens vision och avvägningar idag. Minst en gång varje mandatperiod ska kommunfullmäktige ta ställning till planens aktualitet.

Planens avgränsning

Geografiskt omfattar planen Kristianstad, Vä, Öllsjö, Härlöv, Vilan, Charlottesborg, Helgedal, Hedentorp, Åsumtorp, Norra Åsum, Näsby, Österäng, Kulltorp, Nosaby, Möllebacken, Hammar, Hammarlund, Viby och det närmaste omlandet.

Till skillnad från programmet behandlas inte Skepparslöv och Karpalundsområdet. För Skepparslöv gjordes en särskild planutredning sommaren 2007 som kommer att ligga som stöd och underlag till kommande detaljplaner och vad gäller logistikcentrum vid Karpalund är det som föreslogs i programmet inte längre aktuellt.

Planen avgränsas innehållsmässigt till att behandla:

- kommunens syn på hur staden ska utvecklas och bevaras (vision, mål, strategier och rekommendationer på övergripande nivå)

- riksintressen och andra allmänna intressen
- miljö- och riskfaktorer och miljö kvalitetsnormer
- den avsedda mark- och vattenanvändning (både befintlig och planerad)
- endast strategier/ställningstaganden som får följder för den fysiska mark- och vattenanvändningen.
- förslagets konsekvenser.

Planprocessen

Hösten 2004 skickades programtidningen ”Kristianstad Växer” ut på samråd till allmänhet, myndigheter och andra berörda. Programmet inledde diskussionen om planens innehåll och omfattning och delades ut till alla hushåll i kommunen. Två allmänna möten hölls under samråd tiden.

Samråd och utställning av själva planförslaget skedde våren 2008 och vintern 2008/2009. Under samråd och utställning har förslaget funnits utställt på Stadsbyggnadskontoret, Medborgarkontoret, Österängs och Gamlegårdens bibliotek samt på Barbacka kulturhus och Lilla torg. Under samråd tiden hölls två allmänna möten. Under utställningstiden hölls vid ett tillfälle öppet hus för allmänheten på Medborgarkontoret.

Den komplexa, dynamiska och ständigt pågående diskussionen som översiktsplanen speglar.

